

Statsminister Erna Solberg
Finansminister Jan Tore Sanner
Næringsminister Iselin Nybø
Klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Oslo, 26. februar 2020

Innspill til regjeringens arbeid med statsbudsjettet 2021

Klimamålet for 2030 krever langt kraftigere investeringer i utslippsreduksjoner – også i kvotepliktig sektor

Forum for Miljøteknologi (FFM) består av en rekke av de største bedriftene i Norge innen prosessindustri, papirproduksjon og byggenæringen. Våre medlemmer har egne prosjekter innen miljøteknologi og fornybar energi. FFMs mål er at norske bedrifter skal være verdensledende i utvikling og bruk av miljøteknologi.

I henhold til regjeringens pressemelding av 7. februar i år har Norge meldt inn et forsterket klimamål under Parisavtalen. Norges forsterkede klimamål er å redusere utslippene med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent sammenliknet med 1990-nivået. Finansdepartementets framskrivninger viser at vi i er langt unna dette målet med dagens endringstakt. Verken kvotesystemet eller dagens nasjonale virkemidler er tilstrekkelige til å sikre de nødvendige utslippsreduksjonene.

Klima- og miljøutfordringene krever nye teknologiske løsninger raskt. Utviklingstakten innen miljøteknologi må være svært hurtig. Like viktig er det at vi evner å ta i bruk tilgjengelig teknologi raskt.

Store utslippsreduksjoner mulig i fastlandsindustrien fram mot 2030, forutsatt endringer i Enovas mandat

Umiddelbare utslippsreduksjoner i Norge

Mulighetene for store utslippskutt i fastlandsindustrien er til stede, også med tilgjengelig teknologi. I Enovas industrirapport fra 2017 konkluderes det med at det «ikke er mangel på muligheter som holder tilbake avkarboniseringen av norsk industri: en rekke tiltak for utslippskutt som eksisterer i dag, kan redusere utslippene fra norsk industri betydelig».

Opp mot halvparten av utslippene i fastlandsindustrien (anslagsvis 5 til 6 millioner tonn CO₂) kan reduseres ved bruk av i stor grad tilgjengelig teknologi de neste ti årene fram mot 2030:

- Fjerning av stasjonær forbrenning gjennom energieffektivisering, elektrifisering, bruk av hydrogen mv
- Reduserte prosessutslipp i ferro-industrien gjennom økt bruk av biokull som reduksjonsmiddel. Anslagsvis 40 prosent av dagens bruk av fossilt kull kan erstattes med biokull uten ny teknologi.

- Energigjenvinning og produksjon av el, fjernvarme og/eller damp basert på spillvarme med høy temperatur i industri og næring
- Økt resirkulering

Industribedriftene har mål, motivasjon, kompetanse og gjennomføringskraft til å gjennomføre en storstilt avkarbonisering og til å overoppfylle 2030-målene. Men det er ikke lønnsomt for bedriftene i dag. Heller ikke kvotesystemet gjør tiltakene lønnsomme. Støtte og risikoavlastning fra det offentlige er derfor nødvendig for å realisere målene. Her har Enova en nøkkelrolle.

Det er nødvendig at Enovas mandat og virkemidler blir rettet mot umiddelbare utslippsreduksjoner med tilgjengelig teknologi i kvotepliktig sektor hvis Norge skal nå sine utslippsmål for 2030.

Norsk fastlandsindustri leder an internasjonalt

Det meste av fastlandsindustrien er svært internasjonalt orientert og går foran i avkarboniseringen. Et eksempel på hvordan norsk industri har bidratt til enorme reduksjoner i klimagassutslipp globalt, er Yaras katalysatorteknologi (fra egenforskning i Porsgrunn) for reduksjon av lystgass fra salpetersyreproduksjonen. Globalt er reduksjonen 24 millioner tonn CO₂-ekvivalenter basert på denne norske oppfinnelsen. Dette tilsvarer halvparten av Norges totale utslipp. Både innen aluminium, gjødselproduksjon og annen industriproduksjon eksisterer det et potensial for utslippsreduksjoner utenfor Norge i regi av norsk industri som langt overstiger det resterende utslippet her hjemme. For eksempel er det et større potensial for utslippsreduksjoner i Hydros anlegg ute enn resterende utslipp i Norge. Videre kan Yara ved å bygge en ny og energieffektiv gjødsel fabrikk på Herøya bidra til å redusere utslipp fra landbruket globalt med rundt 8 millioner tonn CO₂. Disse utslippsreduksjonene slår ikke ut i det norske klimagassregnskapet, men utgjør like fullt det største bidraget norsk industri kan gi i klimakampen. I tillegg bidrar det til norsk grønn konkurransekraft og til norsk verdiskaping.

Miljøteknologiordningen

For 2020 er det bevilget 565,5 millioner kroner til Miljøteknologiordningen. Innovasjon Norge mottok i fjor søknader for 1,4 milliarder kroner. Økte bevilgninger til ordningen er en forutsetning for at bedriftene skal kunne realisere sine miljøteknologiprosjekter. FFM mener at Miljøteknologiordningen bør økes til minst 1 milliard kroner i 2021.

Vi ser det som vesentlig at Miljøteknologiordningen forblir administrert av Innovasjon Norge også etter eventuelle organisasjonsendringer i virkemiddelapparatet.

Nysnø Klimainvesteringer – ambisjonene må oppfylles

Nysnø Klimainvesteringer er et svært viktig virkemiddel for utvikling og kommersialisering av miljøteknologi. Samtidig vil selskapet bidra til at norske bedrifter plasseres helt i front innen et viktig og framtidsrettet markedsområde. Investerings selskapet dekker et konkret og tydelig behov.

Stortinget vedtok etableringen av Nysnø med en langsiktig forvaltningskapital på 20 milliarder kroner. Det er viktig at regjeringen og Stortinget følger opp med å bevilge

tilstrekkelig kapital til selskapet etter hvert som det er behov for kapital slik at Nysnø kan framstå som en forutsigbar partner for norske bedrifter.

Så langt er 35 prosent av kapitalen bevilget som risikokapital, mens resten er bevilget som kapitaltilskudd. Det er ingen grunn til at staten skal betrakte deler av kapitalinnskuddet som risikokapital og ikke som rent kapitaltilskudd. Selskapet skal investere lønnsomt og ha en forventet god avkastning over tid. Investeringskapitalens omfang gjør at det ikke er noen grunn til å gjøre særskilte avsetninger for tap. Selskapets investeringer er beheftet med risiko, men ikke mer enn kapitalinnskudd i annen næringsvirksomhet. Det er allerede avsatt tilstrekkelig midler til risikokapital i budsjettene for 2019 og 2020.

Med vennlig hilsen
Forum for Miljøteknologi

Marianne Lie (sign)
Sekretariatsleder

FFMs medlemmer:

Yara International
Elkem
Borregaard
Norsk Hydro

Selvaag Gruppen
Hellefoss Paper
NCE MaritimeClean Tech
Vajda Papir

Fellesforbundet
Alcoa Norway
Glencore